

Φῶς τοῦ σώματος εἶναι ὁ ὀφθαλμός (Anthony Bloom Metropolitan of Sourozh (1914- 2003))

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Συναντᾶμε τὸν κόσμον, τὸν γνωρίζουμε μέσα ἀπὸ τὶς αἰσθήσεις μας· καὶ μὲ τὶς αἰσθήσεις δὲν ἔχουμε μόνο ἐπίγνωση τοῦ κόσμου, ἀλλὰ ὑπάρχουμε κιόλας σ' αὐτόν. Ὅλες οἱ αἰσθήσεις μᾶς φέρνουν σὲ ἐπαφή μὲ τὸν κόσμον τῶν πραγμάτων γύρω μας, ἀλλὰ ἐπίσης μᾶς δημιουργοῦν ἄμεσα συναισθήματα καὶ ἐντυπώσεις ποὺ κάποιες φορές μᾶς ἀλλοιώνουν πολὺ βαθειά.

Ἡ ὄραση μας, γιὰ τὴν ὁποία μιᾶς ὁ Κύριος στὸ Εὐαγγέλιο Του, εἶναι ὁ μόνος δρόμος ἀπὸ τὸν ὁποῖο μποροῦμε νὰ ἔχουμε ἐπίγνωση τοῦ κόσμου μὲ ἡρεμία, μὲ πλήρη κατάπαυση ὄλων τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἐπίσης ὑπὸ τὴν προυπόθεση, ὅπως ὁ Κύριος τὸ θέτει, ὁ ὀφθαλμὸς μας νὰ εἶναι ἀπλός, νὰ εἶναι φῶς, πού θὰ ἐπιτρέπει νὰ εἰσέρχεται στὴν συνείδηση μας μόνο τὸ φῶς.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς σύγχρονους Ἄγγλους συγγραφεῖς μᾶς δίνει δύο εἰκόνες πού πιστεύω θὰ μᾶς ἐπιτρέψουν νὰ κατανοήσουμε κάτι ἀπὸ αὐτὸ τὸ κείμενο τοῦ Εὐαγγελίου· στὸ μυθιστόρημα τοῦ “All Hallows’ Eves”, ὁ Τσάρλς Οἴλιαμς μᾶς παρουσιάζει μιὰ νέα γυναῖκα πού πεθαίνει σ’ ἓνα ἀτύχημα, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ψυχὴ σταδιακὰ βρίσκει τὸν δρόμο πρὸς ἓναν νέο κόσμο.

Βρίσκει τὸν ἑαυτὸ της νὰ στέκεται στίς ὄχθες τοῦ Τάμεση· κοιτᾶ τὰ νερά, καὶ ξαφνικὰ βλέπει τὰ νερά, ὅπως δὲν τὰ εἶχε δεῖ ποτὲ στὸ παρελθόν, ὅταν ἡ ψυχὴ της ἦταν ἓνα μὲ τὸ σῶμα· τότε ἔνοιωθε μιὰν ἀποστροφή γιὰ αὐτὰ τὰ μαῦρα, βρώμικα, γλοιώδη νερά, γιὰτὶ στὴν φαντασία της συνδέονταν ἄμεσα μὲ τὶς αἰσθήσεις καὶ τὶς ἐντυπώσεις.

Ἀλλὰ τώρα ἡ ψυχὴ της εἶναι ἐλεύθερη ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ κοιτάζει τὰ νερά τοῦ Τάμεση ἐλεύθερα, ὅπως εἶναι, σὰν ἓνα γεγονός· βλέπει τὰ νερά σὰν αὐτὸ πού θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι, τὰ νερά ἐνὸς ποταμοῦ, πού διασχίζει μιὰ μεγάλη πόλη, μαζεύοντας ὅλη τὴν βρωμιὰ της καὶ παρασύροντάς την μακριά. Κι ἐπειδὴ δὲν νοιώθει πιά τὴν φυσικὴ ἀποστροφή τοῦ σώματος πού εἶχε πρὶν, οὔτε τῆς φαντασίας, ἡ ψυχὴ της, μέσα ἀπὸ τὴν ἀδιαφάνεια αὐτῶν τῶν νερῶν, μπορεῖ νὰ δεῖ σὲ αὐτὰ ἓνα νέο, ἀκόμα πιὸ καινούργιο βάθος· πιὸ βαθιὰ ἀπ’ αὐτὴν τὴν ἐπιφανειακὴ πυκνότητα, ἀνακαλύπτει ἓνα στρώμα καθαρότερου νεροῦ, μιὰ ἡμιδιαφάνεια, καὶ πιὸ βαθιὰ – ἓνα διάφανο στρώμα καὶ στὸν πυρήνα αὐτῶν τῶν νερῶν πού διασχίζουν τὴν μεγάλη πόλη- κι αὐτὴ ἡ πόλη καλεῖται νὰ ὀνομαστεῖ μιὰ μέρα ἡ π ὁ λ η τοῦ Θεοῦ – βλέπει ἓνα ρεῦμα ἀπὸ ἀπίστευτα λαμπερὰ νερά· τὸ νερὸ τῆς αἰώνιας ζωῆς, τὸ ἀρχέγονο νερὸ τῆς δημιουργίας, τὸ νερὸ γιὰ τὸ ὁποῖο μίλησε ὁ Χριστὸς στὴν Σαμαρείτιδα. Ἐπειδὴ ἦταν ἐλεύθερη ἀπὸ κάθε προσωπικὴ ἀπέχθεια καὶ ἀντίδραση, ἡ νεκρὴ γυναῖκα μπόρεσε νὰ δεῖ μέσα ἀπὸ τὸ ἐπιφανειακὸ σκοτάδι, τὰ αὐξανόμενα στρώματα φωτός.

Ἐπειδὴ ἐμπλεκόμεστε συνεχῶς σὲ καταστάσεις πού ἔχουν σὰν κέντρο τὸν ἑαυτὸ μας, καταφέρνουμε νὰ βλέπουμε μέσα ἀπὸ ἐπίπεδα φωτός, ἓνα σκοτάδι, τὸ ὁποῖο κάποιες φορές δημιουργοῦμε ἢ φανταζόμεστε· ἐπειδὴ τὸ βλέμμα μας εἶναι σκοτεινὸ, βλέπουμε σκοτάδι καὶ εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ δοῦμε τὸ βάθος, τὴν διαύγεια καὶ τὴν λάμψη.

Μιάν ἄλλη εἰκόνα πού βρίσκουμε στοῦ ἴδιου βιβλίου εἶναι ἀκόμα πιό τραγική. Αὐτὴ ἡ νέα γυναῖκα βλέπει τὸν ἑαυτὸ της νὰ βρίσκεται σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες γέφυρες· ξέρει ὅτι αὐτὴ ἡ γέφυρα δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄδεια, ὅτι ἄνθρωποι περπατοῦν, λεωφορεῖα τρέχουν, ὑπάρχει ζωὴ τριγύρω, κι ὅμως δὲν βλέπει καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεται τίποτα, ἐπειδὴ ἔχει χωριστεῖ ἀπὸ τὸ σῶμα της. Μπορεῖ τώρα νὰ δεῖ μόνο ἐκεῖνα τὰ πράγματα, κι ἐκεῖνους τοὺς ἀνθρώπους μὲ τοὺς ὁποίους συνδεόταν ἀγαπητικά, κι ἐπειδὴ δὲν εἶχε ἀγαπήσει παρά μόνο τὸν ἄνδρα της, εἶναι τυφλὴ σὲ ὅτιδήποτε ἄλλο γύρω της, ὑπάρχει μονάχα ἓνα κενό, τίποτα.

Καὶ μόνο ὅταν σταδιακὰ ἀποκτᾷ ἐπίγνωση, μέσα ἀπὸ τὴ μικρὴ ἀγάπη πού εἶχε στὴ ζωὴ της καὶ μέσα ἀπὸ τὴ σχέση μὲ τὴ μοναδική της ἀγάπη, ὅσο μικρὴ κι ἂν ἦταν, τῆς σχέσης της μὲ ἄλλα πρόσωπα καὶ πράγματα πού τῆς ἦταν ἀγαπητά, ἀρχίζει νὰ βλέπει.

Αὐτός δὲν εἶναι κι ὁ τρόπος πού ζοῦμε; Ζοῦμε μέσα στοῦ φῶς καὶ δὲν βλέπουμε τίποτα παρὰ σκιές πού διαβαίνουν ἢ τὸ κενό· πόσες φορές ἓνας ἄνθρωπος περνᾷ ἀπὸ τὴ ζωὴ μας χωρὶς ν' ἀφήσει κανένα ἴχνος; Περνᾷ ἀπαρατήρητος, παρόλο πού ἔχει μιὰ ἀνάγκη, ἢ μιὰ ὁμορφιά πού λάμπει· ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν εἶχε σχέση μὲ μᾶς, ἡ καρδιά μας δὲν βρῆκε κάτι γιὰ ν' ἀνταποκριθεῖ, κι ἐμεῖς εἴμαστε σὲ μιὰ ἐρημιᾷ, ἀκόμα κι ὅταν μᾶς περιβάλλει πλοῦτος.

Αὐτὸ φαίνεται καὶ στοῦν τρόπο πού κοιτᾷμε, δὲν βλέπουμε τίποτα, γιατί μόνο ἡ ἀγάπη μᾶς ἀποκαλύπτει τὰ πράγματα· καὶ πάλι μπορούμε νὰ βλέπουμε μ' ἓνα σκοτεινὸ καὶ ἁμαρτωλὸ τρόπο· πόσο συχνὰ δίνουμε κακὴ ἐρμηνεῖα σ' αὐτὰ πού βλέπουμε; Ἄντὶ νὰ τὰ δοῦμε ὅπως εἶναι, τὰ ἐξετάζουμε μὲ γνώμονα τὴν σκοτεινὴ ψυχὴ μας καὶ τὴ διεστραμμένη ἐμπειρία μας. Πόσο συχνὰ παρερμηνεύουμε τὶς πράξεις καὶ τὰ λόγια τῶν ἀνθρώπων, γιατί τὰ βλέπουμε μὲ ματιὰ πού εἶναι ἤδη σκοτεινὴ.

Ὅμως, τὰ λόγια τοῦ Κυρίου σήμερα μᾶς καλοῦν νὰ δείξουμε μιὰ στάση ἐξαιρετικὰ προσεκτικὴ ὡς πρὸς τὸν τρόπο πού κοιτάζουμε καὶ βλέπουμε. Πρέπει νὰ θυμόμαστε ὅτι ἂν δὲν βλέπουμε τίποτα αὐτὸ προέρχεται πολὺ συχνὰ ἀπὸ τὴν τυφλότητα μας, ἂν βλέπουμε κακό, αὐτὸ ὀφείλεται στοῦ σκοτάδι μέσα μας, ἂν νοιώθουμε μιάν ἀποστροφή ἀπέναντι σὲ πράγματα, συμβαίνει συχνὰ λόγω τοῦ τρόπου πού ἐστιάζουμε τὴ ζωὴ μας γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ μας καὶ δὲν μπορούμε νὰ δοῦμε μὲ ἡρεμία, μὲ καθαρότητα καρδιᾶς. Γιατὶ τελικά, δὲν βλέπουμε μόνο μὲ τὰ μάτια μας πού μεταφέρουν ἐντυπώσεις, βλέπουμε ἐπίσης καὶ μὲ τὴν καρδιά πού μπορεῖ νὰ δεῖ τὸν Θεὸ μόνο ὅταν εἶναι καθαρὴ, κι ὄχι μόνο τὸν Θεὸ στὴν μυστηριακὴ Του ὑπαρξη, ἀλλὰ τὸν Θεὸ μέσα ἀπὸ τὴν χάρη καὶ τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν εὐλογία. Ὁ Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος λέει ὅτι ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει καθαρὴ ματιὰ καὶ

καθαρή καρδιά δὲν βλέπει πλέον τὸ σκοτάδι στὸν κόσμο, γιατί αὐτὸ τὸ σκοτάδι ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὴν λάμψη τῆς θείας Χάριτος ποὺ ἐνεργεῖ καὶ ἀναπαύεται σ' ὅλα τὰ πράγματα, ὅσο σκοτεινὰ κι ἂν φαίνονται.

Ἄς πάρουμε τουλάχιστον αὐτὸ τὸ μάθημα ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο. Ἄς φροντίζουμε νὰ βλέπουμε μὲ καθαρότητα, νὰ ἐρμηνεύουμε μὲ καθαρότητα καρδιάς καὶ νὰ ἐνεργοῦμε μὲ ἀγάπη μέσα μας, καὶ τότε θὰ εἴμαστε ἱκανοὶ νὰ διακρίνουμε ἐλεύθερα τὴν διαύγεια καὶ τὴν λαμπρότητα τοῦ κόσμου, καὶ νὰ τὴν ἀγαπήσουμε, νὰ τὴν ὑπηρετήσουμε, καὶ νὰ βρισκόμαστε στὸν τόπο ποὺ μᾶς παραχώρησε ὁ Κύριος, εὐλογώντας στό ὄνομα Του, πιστεύοντας, ἐλπίζοντας, δίχως ποτὲ νὰ σταματήσουμε ν' ἀγαπᾶμε, ἀκόμα κι ὅταν ἀγάπη σημαίνει νὰ θυσιάζουμε τὴν ζωὴ μας, εἴτε τὴ ζωὴ τοῦ παλαιοῦ Ἄδὰμ ποὺ πρέπει νὰ πεθάνει γιὰ νὰ ζήσει ὁ νέος Ἄδὰμ, ἢ διαφορετικὰ, τὴ ζωὴ τοῦ Νέου Ἄδὰμ ποὺ δίνει τὴ ζωὴ του γιὰ νὰ μπορέσει ὁ κόσμος καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι νὰ ζήσουν. Ἀμήν.

Απόδοση στὴν νεοελληνικὴ: www.agiazoni.gr